

משרד הבריאות - האגף לגריאטריה
נהלי בתי חולים גריאטריים
תחום מקצועי: רוקחות

פרק:	שם הנוהל: אחסון תרופות מרכזי בבתי חולים גריאטריים
תאריך אישור 01/11/2015	עודכן בתאריך: 00/00/0000
מהדורה 1	מס' נוהל: 8.0.2

בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

[חזור ל"תוכן" נהלי רוקחות](#)   [עבור/י לדף פתיחה ראשי](#)   [עבור/י ל"תוכן" נהלי רוחב](#)

1 רקע

תנאי האחסון של תכשירים רפואיים, קריטיים לאבטחת השמירה על איכותם, בטיחותם ויעילותם. לרוב, מאחסנות התרופות של המטופלים בארון התרופות המחלקתי. כאשר יש צורך לאחסון תרופות הרזרבה של המטופלים או תרופות רזרבה כלליות במוסד כמו תמיסות חיטוי ותמיסות עירו, יש צורך להגדיר אמות מידה, תנאים ותשתית הנדרשים לשם אחסון נאות.

2 מטרת הנוהל

- 2.1 להגדיר את הדרישות לאחסון נאות של תרופות במוסד.
- 2.2 להגדיר את מהות איזור ייעודי מרכזי, לאחסון תרופות ולשירותי רוקחות.

3 הגדרת מושגים

- 3.1 מערך גריאטריה פעילה - כולל את מחלקות: סיעוד מורכב תומך, גריאטריה שיקומית, תת אקוטית והנשמה ממושכת.
- 3.2 רוקח - רוקח מורשה בעל רישיון תקף לעיסוק ברוקחות לפי פקודת הרוקחים
- 3.3 חדר תרופות - כמשמעותו בהתאם לפקודת הרוקחים (נוסח חדש) התשמ"א-1981.
- 3.4 בית מרקחת - כהגדרתו בהתאם לפקודת הרוקחים (נוסח חדש) התשמ"א-1981.
- 3.5 איזור ייעודי מרכזי לאחסון תרופות ולשירותי רוקחות - איזור סגור ניתן לנעילה, עם תנאים בסיסיים כמפורט בסעיף 4.3, המשמש לאחסון מרכזי של תרופות ולכלל פעולות שירותי רוקחות.
- איזור זה עשוי לכלול גם חדר תרופות ו/או בית מרקחת, בהתאם למאפייני גודל ביה"ח ותמהיל המחלקות.
- 3.6 מיהול - הוספת ממיס לתכשיר רשום (שאינו סטרילי) באריזתו המקורית ועל פי הוראות היצרן, לצורך הכנתו לשימוש.
- 3.7 הכנה רוקחית - תכשיר הנרקח בבית מרקחת עפ"י מרשם רופא מחומרי גלם או מתכשירים רשומים.

4 אזור מרכזי לשירותי רוקחות ואחסון תרופות מרכזי

4.1 הקצאת אזור ייעודי מרכזי לאחסון תרופות ולשירותי רוקחות

אזור שירותי רוקחות, חדר שירותי רוקחות או בית מרקחת כהגדרתם, ייקבע לפי גודל ביה"ח ותמהיל מחלקות.

משרד הבריאות - האגף לגריאטריה
נהלי בתי חולים גריאטריים
תחום מקצועי: רוקחות

פרק:	שם הנוהל: אחסון תרופות מרכזי בבתי חולים גריאטריים
תאריך אישור 01/11/2015	עודכן בתאריך: 00/00/0000
מהדורה 1	מס' נוהל: 8.0.2

בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

מאפייני גודל ביה"ח ותמהיל מחלקות - מיטות	מאפייני גודל ביה"ח ותמהיל מחלקות - מחלקות	דרישות לאזור שירותי רוקחות ושטח אחסון מרכזי
עד 36 מיטות סעודיות	1	לא נדרש חדר / אזור שירותי רוקחות ובתנאי שתרופות הררבה, תמיסות עירוי וחיטוי מאוחסנות בארון נעול ויעודי במחלקה במקום מנוטר טמפ' לפי הנהלים וקיימת הפרדה בין תכשירים שונים, מימנים וכיו"ב.
עד 30 מיטות תשושי נפש	1	לא נדרש חדר / אזור שירותי רוקחות ובתנאי שתרופות הררבה, תמיסות עירוי וחיטוי מאוחסנות בארון נעול ויעודי במחלקה במקום מנוטר טמפ' לפי הנהלים וקיימת הפרדה בין תכשירים שונים, מימנים וכיו"ב.
עד 36 מיטות גריאטריה פעילה	1	לא נדרש חדר / אזור שירותי רוקחות ובתנאי שתרופות הררבה, תמיסות עירוי וחיטוי מאוחסנות בארון נעול ויעודי במחלקה במקום מנוטר טמפ' לפי הנהלים וקיימת הפרדה בין תכשירים שונים, מימנים וכיו"ב.
200 - 36 ללא גריאטריה פעילה	5 - 2	נדרש אזור יעודי מרכזי לאחסון תרופות ושירותי רוקחות, שלא יפחת מ-18 מ"ר נטו. (לפי תקנות הרוקחים תנאי פתיחה וניהול של בתי מרקחת וחדרי תרופות תשנ"ב-1982). **
200 - 36 עם גריאטריה פעילה	5 - 2	נדרש חדר תרופות * שגודלו לא יפחת מ-45 מ"ר נטו. *
מעל 200 ללא גריאטריה פעילה	6 מחלקות ויותר	נדרש אזור יעודי מרכזי לאחסון תרופות ושירותי רוקחות שגודלו לא יפחת מ-30 מ"ר נטו. **
מעל 200 עם גריאטריה פעילה	6 מחלקות ויותר	נדרש בית מרקחת * בגודל 60 מ"ר נטו, ברצף אחד, כשחלוקתו- כנדרש בתקנות *.

* מבנה ותשתית "חדר תרופות" ו"בית מרקחת" במוסדות עם מחלקות של גריאטריה פעילה יהיו בהתאם לתקנות הרוקחים (תנאי פתיחה וניהול של בתי מרקחת וחדרי תרופות) התשמ"ב 1982.

** מבנה והדרישות לאזור יעודי זה, מפורטות בסעיף 4.3 להלן

4.2 תכולת אזור יעודי מרכזי לאחסון תרופות ולשירותי רוקחות ופעולות מותרות לביצוע בו.

4.2.1 איזור זה ישמש כמחסן לתרופות ותכשירים רפואיים במוסד וכפינת עבודה לרוקח.

האזור יכלול:

(1) ארונות אחסון לתרופות, תמיסות חיטוי ועירו.

משרד הבריאות - האגף לגריאטריה
נהלי בתי חולים גריאטריים
תחום מקצועי: רוקחות

פרק:	שם הנוהל: אחסון תרופות מרכזי בבתי חולים גריאטריים
תאריך אישור 01/11/2015	עודכן בתאריך: 00/00/0000
מהדורה 1	מס' נוהל: 8.0.2

בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

(2) מקרר תרופות

(3) שולחן עבודה לרוקח הכולל מחשב וספרות מקצועית עדכנית

(4) כספת במידה ויש סמים מסוכנים

(5) כיור לרחיצת ידיים

(6) משטח לפירוק סחורה

4.2.2 בהתאם לפקודת הרוקחים (נוסח חדש) התשמ"א 1981, בחדר תרופות של מוסד רפואי אין לבצע הכנות רוקחיות פרט לפעולות של מיהול בלבד. לביצוע פעולות של מיהול באזור המיועד לשירותי רוקחות, יש להכין פינת מיהול לפי נוהל מס' 111 של אגף הרוקחות "תנאים לפינת מיהול בחדרי תרופות" מתאריך 7/13.

4.3 דרישות בסיסיות בהקמת אזור ייעודי מרכזי לאחסון תרופות ולשירותי רוקחות

על פי תקנות הרוקחים ונהלי אגף הרוקחות נדרש להקפיד על התנאים ודרישות התשתית הבאים בעת יעוד אזור לאחסון מרכזי לתרופות ולשירותי רוקחות:

4.3.1 האזור לא ימוקם בקומת מרתף או במפלס נמוך מהרחוב. (תקנות הרוקחים תנאי פתיחה וניהול של בתי מרקחת וחדרי תרופות תשנ"ב-1982).

4.3.2 הכניסה לאזור הייעודי לשירותי הרוקחות תהיה בכניסה נפרדת שאינה דרך מחסנים, מעבדות וכיו"ב (תקנות הרוקחים תנאי פתיחה וניהול של בתי מרקחת וחדרי תרופות תשנ"ב-1982).

4.3.3 האזור הייעודי יהיה ממוזג ומנוטר טמפרטורה לפי [נוהל 126 של אגף הרוקחות "תנאי אחסון והובלה של תכשירים" משנת 2014](#).

5 מבנה ותשתית חדר תרופות ובית מרקחת

5.1 המבנה והתשתית של חדר תרופות ובית מרקחת במוסד עם מחלקות גריאטריה פעילה, יהיו בהתאם לתקנות הרוקחים (תנאי פתיחה וניהול של בתי מרקחת וחדרי תרופות התשמ"ב 1982).

5.2 הכנות רוקחיות יש לבצע רק בשטח המעבדה שבבית המרקחת. מוסד שבו לא מבצעים הכנות בבית המרקחת יכול להסב את שטח המעבדה לצרכים נוספים בהתאם לנוהל מס' 100 מ-2012 של אגף הרוקחות "נוהל הסבת מעבדה בבית המרקחת לצרכים נוספים".

6 הנהל מתבסס על:

6.1 [תקנות הרוקחים \(תנאי פתיחה וניהול של בתי מרקחת וחדרי תרופות\) התשמ"ב 1982](#).

6.2 [פקודת הרוקחים \(נוסח חדש\) תשמ"א-1981](#).

6.3 [נוהל של אגף הרוקחות מספר 126 תנאי אחסון והובלה של תכשירים-2014](#).

משרד הבריאות - האגף לגריאטריה
נהלי בתי חולים גריאטריים
תחום מקצועי: רוקחות

פרק:	שם הנוהל: אחסון תרופות מרכזי בבתי חולים גריאטריים
תאריך אישור 01/11/2015	עודכן בתאריך: 00/00/0000
מהדורה 1	מס' נוהל: 8.0.2

בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

- 6.4 [נוהל מס' 100 מ-2012 של אגף הרוקחות: נוהל הסבת מעבדה בבית המרקחת לצרכים נוספים.](#)
- 6.5 [נוהל מס' 111 של אגף הרוקחות "תנאים לפינת מיהול בחדרי תרופות" מתאריך 7/13.](#)
- 6.6 ספר הנהלים לבית חולים גריאטרי משנת 1994 שאינו תקף היום.